

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na doma računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 16. januarja.

Poročali smo uže v zadnjem listu, da je bil v pravdi Vestenecka proti „Tribüne“ urednik Haman z 11 proti 1 glasu obsojen na 6 mesecev zapora, 100 gold. izgube na kavciji in da mora poplačati vse, gotovo ogromne troške. Vsak, kdor je čital prva poročila o obravnavi v dunajskih židovskih listih, čutil je takoj, da veje duh pristranosti, narodne nestrpnosti in politične strasti po dvorani, preverjen je bil mahoma, da bode obtoženec krivega spoznan in obsojen, da si bi nikdo mislil ne bil, da se mu prisodi najvišja kazen, katera je sploh odmerjena.

Čitajoč poročila v raznih listih o tej zadevi vzklíkmo: „Victrix causa diis placuit, sed victa Catoni“ (Zmagovalna stran je bila po godu Bogovom, a zmagana pa nam), kajti sredstva, katera so se v tej aferi vporabljala na nasprotni strani, niso baš vitežka niti poštna, še menj pa pričakovana. Kajti, da bodeta predsednik sodišča in zagovornik tožitelja dr. Kopp kakor jedna duša poudarjala le narodno stališče, da bodeta s tega stališča pridušala in rotila porotnike, da se pričam Vesteneckovim veruje vse, pričam pa, ki so pričale za obtoženca, čisto nič, da se bodo priče Hamanove celo zasmehovale, da se priče, kakor na primer g. St. Lapajne, niti zaslišale ne bodo, da se bode resnici in pravici tako nečuvno bilo v obraz, da se bode v sodnijske dvorani šopirila perfidnost in laž ter da bode konečno celo zmagala v takej meri, tega bi niti mi pričakovali ne bili, ki nismo baš zaljubljeni v lastnosti germanskega plemena dobro spominajoč se naroda, ki govori o njem „da, ako ga v vreči preko njive neseš, vender še škodo stori“.

Napisati bi mogli o tej zadevi mnogo in pikantnih člankov, a prisojali bi jej s tem preveč važ-

nosti, katere nikakor nijma. A nasprotni pričeg. Ehren-Schrey in Ehren-Kaltenegger moramo vsekako omeniti, ker sta ti dve osobi fiziološko zanimljivi, kajti možgane imata tako ne-normalne, da se le tistih dogodkov spominata, kateri so Vestenecku ugodni, pri vseh drugih pa trdita, da jima nij nič znanega. In taki možgani po našem mnenju niso pravilni, zlasti tedaj ne, če je dotičnik dvorni svetovalec, kajti dvorni svetovalec ne sme imeti niti bolnih možganov niti kosmatih ušes, in ker je dvorni svetovalec, bi mu vrhu tega vender prisojali toliko razuma, da bi vedel soditi, kakov utis je napravil Vesteneckov govor v deželnem zboru na uradnike. Zagotavljamo, da je vsled te izjave Kalteneggerjeve naš respekt pred dvornimi svetovalci take vrste močno izpuhtel in da ne razumevamo, za kako rabo bi bil sploh tak svetnik.

Hamanov zagovornik dr. Porzer, član državnega sodišča, kateri se je sploh jako spretno in pogumno vedel, govoril nam je tedaj prav iz srca, ko je po prebrani razsodbi v imenu zatoženega in obsojenega urednika slovesno izrekel, da i sedaj vse za resnično in istinito smatra, kar je bilo v „Tribüne“ o Vestenecku pisaneega. To je možato.

Ta obravnava nam je tedaj jasno dokazala, da nam v Nemcih nij iskati pravicoljubja, da oni odobravajo še take moralčne in uradne kozolce c. kr. okrajnega glavarja, ako je taisti le pristaš njihove stranke, oni zagovarjajo nepostavnosti, ako jih je učinil njih somišljenik, njim je, v kratkem povedano, vse prav in po volji, kar jim ugaja po machiavelističnem gaslu: „macht geht vor recht“.

Pa da si je ta obravnava in razsodba urednika Hamana trdo zadela, dasi je obžalovati, da se širi politična strast in da zavzema uže celo prostor v sodnijske dvorani, dasi je zbog tega velik krik v ustavovernem Izraelu, ima vsa ta za-

deva za nas Slovence vender svojo veselo stran. — V prvi vrsti je namreč Vesteneck, dasi začasni zmagovalec, vsled izjav prič in govorov dra. Porzera, tako razmesarjen in moralčno uničen, da mu ta zmaga gotovo le škoduje. Mož, kateri pohaja z družbo à la Werhan, katera po noči okna pobija, kateri je zakrivil toliko nepostavnosti in samovoljnosti, gotovo nij sposoben, da zastopa vlado, če tudi v tako skritem kraju, kakeršen je Nemški Lonč. Mi smo uverjeni, da je Vesteneck vsled te pravde „ein todter man“, da nam Slovencem več škodoval ne bode.

A še drugo veselo stran nam kaže ta aféra. Vsled enakih dogodkov se namreč razvema Slovencev golobja kri, množi se gnjev in srd nasproti našim političnim nasprotnikom, in ker je na naši strani resnica in pravicoljubje, na nasprotni strani pa perfidnost, pristranost in uporabljenje vsacega še tako podlega, še tako umazanega sredstva, raste naš narodni ponos in se širi prepričanje, da mi zagovarjamo pravično reč in to tudi s pravičnimi in poštenimi sredstvi.

Marsikdo, kateri je koketovai do sedaj z našimi nasprotniki, katerega so do sedaj slepili z lažnim liberalizmom, izprevidja, kaki so ti farizeji, in marsikateri, do sedaj mlačen, bode po taci dogodkih postal ognjevit, odločen.

In tako je prav! Čim več nepostavnosti, nerednosti, tem živahnejša bode narodna zavest, čim ljutejša borba, tem več odločnih in drzovitih borilcev. Kajti krivica nam storjena nas razdraži, ob enem nas pa sili k premišljevanju in to premišljevanje bode vsikdar le narodnej naši stvari na korist.

V tem smislu je celo Dežman nehoté pospešitelj našega narodnega prizadevanja, s svojim trdovratnim in neutemeljenim zanikanjem, svojo strastjo proti vsemu, kar je slovenskega, pridobil si je vsekako vsaj negativne zasluge za našo reč, katerih mu

LISTEK.

NOV.

(Spisal I. Turgenjev, preložil M. Malovrh.)

Prva knjiga.

VI.

(Dalje).

„Jako, . . . Jako, . . . Jako, . . .“ oglasila se je papiga.

Valentina Mihajlovna pretila mu je z robcem ter rekla:

„Molči in ljudij ne moti! . . . Marijana, zamaši jej kljun.“

Marijana obrnila se je proti ptičniku in se začela s papigo igrati.

„Da, da“, nadaljevala je gospa Sipjaginoва. „Boris Andrejič se mi časih vrlo čuden zdi! V njem bje nekakšna posebna žila . . . žila tribuna.“

„C'est parçequ' il est orateur!“ odgovoril je Kolomejcev v hitrosti in začel zopet francoski govoriti. „Vaš gospod soprog ima govornišk talent kakor malo kdo; tudi je navajen figurirati . . . ses

propres paroles de grisent . . . vrhu tega bi bil rad popularen . . . Kakor se mi pa vidi, je zadnji čas nekaj srdit, kaj? Il boude? Eh?“

Gospa Sipjaginoва opozorila ga je z očmi, da je Marijana blizu ter po kratkem molku odgovorila:

„Jaz tega nijsem opazila.“

„Da, da“, nadaljeval je Kolomejcev, „izpustili ga, nij avanziral . . .“

Gospa Sipjaginoва ga je vnovič opozorila, da je Marijana blizu.

Kolomejcev se je malo nasmijal ter zamižal kakor bi hotel s tem reči: E da, jaz te uže razumem.

Potem pak vprašal je najedenkrat, brez uzroka Marijano: „Ah, recite mi gospica, kanite-li tudi to leto v šoli poučevati?“

Marijana obrnila se je od ptičnika k govorniku ter ga vprašala:

„To vas zanima?“

„Dakako da me zanima.“

„Ali bi kaj takega ne prepovedali?“

Nihilistinjam zabranil bi samo misliti na šole; pod vodstvom in nadzorništvom duhovenstva bi pak sam šole osnoval.

„Tako! No kar se mene tiče, še sama ne vem, kaj bodem to leto počejala. Preteklo leto je bilo vse slabo. A v poletji je težko zahtevati, da bi otroci v šolo hodili.“

Kadar je Marijana govorila, je vedno zarudela, kakor da jej je vrlo težko govoriti. Bilo je še mnogo samoljubja v njej.

„Ali njsi morda slabo pripravljena za ta posel“, vprašala je gospa Sipjaginoва in ironiški glas se jej je tresel.

„Mogoče!“ —

„Kaj?!“ vzkliknil je zopet Kolomejcev.

„Kaj mi je slišati!! Moj Bog. Kmetske otroke a-b-c učiti — zato treba priprav?!“

V tem hipu pritekel je Kolja v sobo in zavpil: „mama! mama! papa pride!“ za njim pa primajala se je na debelih nogah neka dama v velik rumen šawl zavita ter povedala, da bode „Borinka“ koj tu.

Bila je to Sipjaginoва teta, imenom Ana Saharovna. Vsi v sobi navzočni skočili so raz svojih sedežev in šli na hišni prag. Dolg drevored napravljen je bil od velike ceste uprav do hiše, po drevoredu je pak drdral voz s štirimi konji uprežen. Valentina Mihajlovna, ki je pred vsemi družimi stala,

sicer ne zavidamo, kajti godi se mu, kakor proroku, ki je šel preklinjat, a je naposled blagoslovljal.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 15. januarja.

Če bi avstrijski **levičarji** sami ne imeli več toliko možganov, da bi mogli spoznavati svoj drob in obisti in uvidevati svojo propast, prepričati bi jih slednjič vendar uže morali tuji glasovi, kateri se čujejo dan za dnem čez meje. Zdaj prinaša francoski liberalni list „Henry IV.“ ostro kritiko o avstrijskih levičarjih. Ta list piše: „Liberalna stranka v Avstriji je popolnem degenerirana. Slabo vojena, slabo inspirirana, izgubila je po dolgih, od nje slabo uporabljenih letih vlado. Njen pad je bila naravna posledica njenih brezštevilnih napak in zmot... Kaj je storila ustavoverna stranka? Ravno nasprotje od tega, kar bi bila storiti morala. Mestu da bi se bila v opoziciji kazala kot za vladarstvo sposobno stranko in se kot tako pri ljudstvu akreditirala, zdi se nam, da si je postavila nalog, da se nič menj kot nesposobno za vladanje kaže.“

V **Bukovini** nastala je velika razburjenost proti židom. Nabijajo se na voglih plakati, raznašajo se mej prebivalstvo brošure, v ostrih besedah govoreče proti židom in v nemajoče ljudske strasti. Na več krajih dogodili so se uže izgrede in le vsled posredovanja policije se je zaprečilo, da ljudstvo nij izvrševalo hitri sod. Več oseb se je vrglo v ječo. —

Vnanje države.

Italijanska vlada ne zamudi nobene priložnosti, da bi v svojih listih ne delala avstrijskej vladi komplimentov in jej obetala največje prijateljstvo, a ta ista vlada tudi ne zamudi nobene priložnosti, da skrivši ruje proti Avstriji. Osobito v slednjem času pošilja se iz Italije v južne Tirole in v Istro mnogo iredentovskih listov, ki reklamirajo te dve provinciji za Italijo. Avstrijska vlada pa z mirnimi očmi gleda vse to in skoro da ne dekorira s posebnimi zaslužnimi križci može à la Depretis, ki so naklonjeni tem rovarijam.

V **Grški** bile so zborniške volitve, v vlada propala je s svojimi kandidati. Izmej 245 izvoljenih je le 86 vladnih privržencev. Opozicija imela bode močno večino. Republikanska stranka pridobila si je samo tri sedeže. Te za vlado slabo izpale volitve bodo prouzročile tudi pad ministerstva.

„Oservatore Romano“ piše o nemških **majniških zakonih** tako: „Nedvomno je, da episkopat, klerus in pruski katoličanje niso zaslužili, da jih zadenejo ti zakoni, katere so ustvarili le slabo razumljeni politični interesi in katoličanje zahtevajo, da se ti zakoni popolnem odpravijo, ker so žaljenje in krivica proti jednemu delu naroda, kateri je vedno kazal čustvo najiskrenejše domovinske ljubezni in neomahljive udanosti državi.“

Turčija se nasproti Franciji obnaša jako oblastno, ona postavlja na tunezijskih mejah trdnjave, kar kaže, da hoče kmalu udariti na Francoze. Vsekako to Fransozom ne dopada in listi francoski pišejo zelo grozeče in zahtevajo od vlade resnih korakov nasproti Turčiji.

V **Irski** se še vedno zapirajo Irci. Zdaj je 463 sumljivih oseb v ječi. V grofovino Clare

odposlala je angleška vlada žandarmerie, da varujejo lastnike zemljišč in da najemnike držijo v strahu.

Laški listi mnogo pišejo o **egiptovskem** vprašanji in svetujejo vladi, naj se z vso odločnostjo izreče za avstro-nemško politiko o tej zadevi.

Strijčnik španskega kralja je prišel baje do čudovite misli in jo tudi javno razglasil, da naj Angleška odstopi papežu **Gibraltar**, če uže neče Španskej prepustiti te trdnjave. Angleška bode pač težko ozir jemala na te pohlevne želje.

Dopisi.

Iz Gradca 14. jan. [Izv. dop.] (Peticijo na visoki državni zbor) odposlali so suplentje graških srednjih šol, kojim so se pridružili suplentje in profesorji 65 družih srednjih šol, dežela v državnem zboru zastopanih; glasi se:

„Suplente predlaga deželni šolski svet, a ministerstvo za uk in bogočastje jih nastavlja.

Suplentje, asistentje in pomočni učitelji, ki so si popolno teoretično in praktično aprobacijo pridobili in so bili jedenkrat na kakej srednjej šoli nastavljeni naj se prištevajo c. kr. uradnikom XI. reda; ako postane mesto, na kojem so začasno delovali, preobilno, naj se na kakej drugej srednjej šoli nastavijo, in ako bi to ne bilo mogoče, kar se pa le prerediti more, naj se jim vsaj leta v kojih so brez svoje krivde brez službe ali samo deloma v službi, za penzijo vračunajo.“

Z zakonom 20. julija l. 1881. o plači profesorjev na državnih srednjih šolah se je stan suplentov sicer za toliko poboljšal, da se jim leta, katera so pred stalnim nameščenjem na kakej srednjej šoli neprenehoma služili za penzijo vračunajo, a s tem uže njih žalostne razmere nijso odstranjene. Lehko se namreč pripeti, da kak suplent po tri, po štiri leta na kakej srednjej šoli deluje, potem pa pride na jedenkrat na njegovo mesto kak drug stalni učitelj, ali pa se mesto iz kakih drugih uzrokov izprazni; nij mu mogoče hitro družega mesta dobiti, in ne le da je zdaj, akoravno nij ničesar zakrivil, brez kruha, še leta, koja je dozdaj služil, se mu ne računajo.

Vsakdo uže iz tega lahko sprevi, da je prej omenjena peticija graških suplentov in njih kolegov opravičena in upati smemo, da jo bodo tudi naši slovenski poslanci v državnem zboru uvaževali in zagovarjali.

Z Dunaja 13. januarja. [Izv. dop.] (Vesteneckova pravda pred dunajskimi porotniki.) Včeraj pričela se je pred dunajskim porotnim sodiščem obravnava o razžaljenej časti glasovitega bivšega okrajnega glavarja Fränzl-Vestenecka proti, odgovornemu uredniku „Tribüne“ g. J. V. Hamanu, jednemu izmed najboljših Slovanom prijaznih žurnalistov.

Prav žalosten igrokaz iz tožne zgodovine slovenskega naroda je to! Nemško sodišče, nemški porotniki, ultra nemšk zastopnik Vesteneckov, vse,

vse nemško! A da bi bilo samo nemško, nič bi ne dejalo! Saj imamo tudi Nemcev, ki so pravični sodniki. I žalostno bi bilo, če bi jih ne bilo.

Kedor pa je prvi dan le nekaj uric bil navzočen pri tej obravnavi, moral je izprevideti, kako sovražen nemšk duh veje v sodnijskej dvorani dunajskih porotnikov.

Pravica obrazuje se kot žena z obvezanimi očmi; to naj bi bil znak nepristranosti. A kako lepo pomižkuje ta žena sedaj sovražniku slovenstva, in kako se reži na slednjega v tem igrokazu! Jeza te mori, ki moraš prizore gledati, kakove pravica zlorabi za grde strankarske namere, za povzdigovanje „nemštva“, za pogubljenje slovenstva!

Nesreča je uže spoh bila, da o slovenskih zadevah sodi Nemec, ki je s sovraštvom napasen proti slovenstvu, še večja pa je nesreča, da sodniki a priori stojé na strankarskem stališči.

In tako je pri tej obravnavi. V tej bije se z vso silo pravici v obraz; insultirajo se slovenske priče; krati se beseda zatoženemu, tožniku pa se dadó vsa mogoča sredstva, da opere črn svoj život.

Dr. Kopp, zastopnik Vestenecka, zahteval je koj v pričetku obravnave naknadno preslušanje barona Tauffererja kot priče, dr. Porzer, zastopnik Hamanov, se temu protivi, ker je nepostavno. Sodišče ustreže Koppovemu predlogu! Porzer zahteva naknadno preslušanje jednega svojih prič, — sodišče tega nij dovolilo. Zapisniki, ki govoré za Vestenecka, smejo se vsi prečitati, ko pa Hamanov zagovornik zahteva prečitanje zapisnika zoper Vestenecka, slavno sodišče tega zapisnika ne more najti!

Vestenecku dovoljeno je, da so se celo privatna na njegovo korist pisana pisma smela prečitati, Vesteneckove obsodbe v Ljubljani ne dovoli.

Tri slovenske priče očrjene so pred sodiščem in porotniki kot izmeček človeštva, zato, ker imajo pričati proti Vestenecku, a priče Vestenekove so „lauter biedere deutsche Männer“. Ženski priči se zna, da je krivico povedala, a da bi se nje lažnjivost dokazala, sodišče ne privoli preslušanje akademika. O črno dušo lažnjive nemčurke!

Priče g. Štef. Lapajnet, ki bi bila najboljša za zatoženca, sodišče ne pripusti; najboljšje orožje je torej sodišče zatožencu iz rok izvilo, a dalo ga tožniku!

Dr. Porzer, zagovornik Hamanov, bil je primoran energično protestirati zoper tako postopanje sodišča ter menil, da pri obstoječih razmerah ne bi dalje mogel zagovarjati svojega klijenta!

Priče dr. Svetec, dr. Poklukar in dr. Vošnjak slikale so najživejšimi barvami nasilno postopanje Vesteneckovo, tako, da je Vesteneck moralno pokopan, tudi, če je Haman obsojen.

Priča dr. Vošnjak je posebé poudarjal, da tu ne gre zoper Nemca, ker Vesteneck in drugovi njegovi nijso na Kranjskem ne Nemci ne Slovenci temveč

pozdravljala je s svojim robcem uže od daleč, Kolja je veselo vriskal.

Kočijaž ustavil je konje, sluga skočil je brzo raz svojega sedeža in malo ne da nij vrat odtrgal — in zdaj stopil je z voza Boris Andrejič, ponižljiv smeh okolo ustnic, v očeh, v vsem obrazu. Gracijozno in hitro objela ga je Valentina Mihajlovna ter se potem trikrat z njim poljubila. Kolja skakal je od veselja in se očetove suknje držal — ta pak odložil je najprej svojo nespretno in grdo škotsko potno kapo, se s staro teto poljubil, Marjano in Kolomejceva pozdravil — s poslednjim segla sta si v roko in sicer po načinu angleškega shakehandsa, potem stopram obrnil se je k svojemu sinku, ga vzdignil raz zemlje ter ga nekaterekrat poljubil.

Mej tem, ko se je vse to vršilo, izlezel je Neždanov, ravno ko da bi slabo vest imel, iz voza, se pri sprednjih kolesih ustavil, ne da bi svojo kapo z glave vzel.

Ko je gospa Sipjaginoва svojega moža objela, si je novega gosta čez ramena soprogova dobro pogledala; da pripelje učitelja s seboj, to jej je uže prej pisal.

Vse društvo pozdravilo je biše gospodarja, a

potem šli so vsi po stopnicah, kjer so na obeh straneh sluge stali. Ti so se naklonili, ali Sipjaginovih rok nijso poljubili, kakor je bilo to poprej obično — to „azijatsko“ navado odpravil je bil on. Boris Andrejič nagnil je le malo glavo ter s tem odzdravil.

Tudi Neždanov stopal je počasi po širokih stopnicah.

Komaj je vstopil v predsobo, predstavil ga je Sipjagin uže svojej ženi, teti in Marijani, Kolji je pa rekel: „To je tvoj učitelj, bodi mu pokoren in sezi mu zdaj v roko!“ Boječ podal je mali Neždanovu roko, — potem pa vanj zijal, ker pa na njem nij nič osobitega našel, skril se je zopet za svojega „papa“. — Neždanovu bilo je tako neugodno, kakor oni dan v gledališči. Valentina Mihajlovna ga je prijazno vzprejela, ter mu nekakšno ljubeznivost rekla, katere pak on niti razumel nij in tudi nič odgovoril nij; samo opazil je, da je ona svojega moža z bistrim očesom gledala...

Pri Kolji spodtkal se je nad svetečimi se, pomadiziranimi lasmi; ko je Kolomejceva zapazil, mislil je sam pri sebi: „To je nacificran bedak!“ — ostalih niti pogledal nij. Sipjagin se je nekatere

krati ponosno ogledal, baš ko da „svoje“ motri; pri tej priliki izgledal je z dolgo svojo brado in ozko glavo, jako čudno. Naposled ukazal je slugi z močnim kljubu dolzega potovanja nehrpavim glasom: „Ivan! vodi gospoda učitelja v zeleno sobo in nesi njegov kovčeg tja!“ — potem rekel je Neždanovu, da se naj zdaj spočije, uredi in preobleče, ter da je obed točno ob petih. Neždanov se je naklonil in odšel za Ivanom, ki ga je v zeleno, v drugem nadstropji ležečo sobo vodil.

Celo društvo šlo je zdaj v salon. Tam so se še jedenkrat pozdravili; — naposled prišla je še stara, uže na pol slepa dojiteljica Sipjaginoва, da tudi svojega gospoda pozdravi. Tej dovolil je Sipjagin z ozirom na njeno starost, da mu roko poljubi. — Potem poslovil se je za nekoliko časa od Kolomejceva in s svojo soprogo v spalnico odšel.

VII.

Visoka in lepa soba, v katero je bil sluga Neždanova odpeljal, imela je okno na vrt. Ta so bila odprta in lehak veter majal je bele preproge, ki so se napele ko jadra. Na stropu brlel je miloben odsev zapadajočih solnčnih žarkov, cela soba napolnjena je bila s čistim pomladanskim zrakom.

samo „Kranjci“, a kaj pomaga in Vesteneck in drugovi njegovi niso na Kranjskem ne Nemci ne Slovenci, temveč samo „Kranjci“, a kaj pomaga, Vesteneck je pred tukajšnjimi porotniki „političen mučenik“.

Naj se pa Vesteneckova pravda konča tako ali drugače, imela bode za nas dobre nasledke. Vesteneck pa, akoravno bode morebiti zmagal, ostal bode moralno omadeževan, naj si mu še tako slavo pojó dr. Kopp in vsa židovska nemška žurnalistika.

Ker Vam bodem o celej obravnavi obširno poročal, razvideli bode, kako se delajo politični mučeniki in kako se zlorabi pravica. Ako je Haman obsojen, zabeležili bodemo justični umor v žalostno zgodovino v Slovincih!

Iz mestnega odbora ljubljanskega.

V Ljubljani 12. januarja.

(Konec.)

Dr. Suppan v imenu finančnega odseka nadalje poroča o nakupu Urbasove hiše. Uže pred 9 leti podpisavali so meščani prostovoljne doneske, da bi se ta hiša kupila, podrla in napravila dovozna cesta na južni kolodvor. Takrat se je nabralo za ta namen jako mnogo novcev, a nij bilo mogoče ta načrt izvršiti, kajti občina je imela premalo denarja. Nič bolje nij bilo stanje mestnih financ l. 1878, ko so gg. Ignacij Mali, Janez Prdan in Josip Strzelba uložili prošnjo, naj se ta cesta izpelje. Izjavili so ti trije gospodje, da od posestva nekega W. Majarjevega za Urbasovo hišo, katerega so kupili skupno, odstopijo brezplačno toliko prostora, kolikor je za cesto potrebno in zatrjevali so, da isto stori tudi g. Primož Hudovernik in vodstvo južne železnice. G. Mali obljubil je tudi da od svoje hiše na Reseljevem trgu podere dozidanje, katero stoji na sv. Petra nasipu, široko 5 1/2 čevljev, dolgo 7 sežnjev ter da odstopi prostor mestu v last. Dotičniki obljubili so dalje, da se napravi mej meščani na predmestji prostovoljna nabira, katera bode skoro vse stroške nakupa hiše pokrila. Zdaj, pravi poročevalec, je mogoče, da se ta načrt izvede. V imenu finančnega odseka predlaga, da se kupi od gospe Marije Urbasove hiša njena na sv. Petra cesti, a to samo s tem pogojem, da se dobi vsa zemlja za izpeljavo ceste na kolodvor južne železnice brezplačno, da pravni nasledniki g. Malija podero ob istem času, ko se cesta odpre, dozidanje pri svojej hiši na sv. Petra nasipu, da se odpišejo servitute, katere so vknjižene na Urbasovej hiši, da se zagotovilo od sosedne hiše, lastnine Kosovih dedičev, dobi, da ne bodo, ako bi jim vzrastla pri podiranju Urbasove hiše kaka škoda, nobenega odškodovanja zahtevali od mestne srenje in da se prostovoljnih doneskov toliko nabere, da se pokrijejo vsaj stavbeni stroški za zidanje te ceste. Kakor hitro se vse te terjatve izpolnijo, ima mestni magistrat nalog, kupiti za 30.000 gld. hišo od gospe Urbasove, katera je ob-

Neždanov rekel je slugi, da sme oditi, potem izložil je iz kovčega svoje stvari in se preoblekel. Pot ga je bil utrudil; dva dni neprestano s povsem tujim človekom v društvu biti, — v katerem je o vsakovrstnih, često banalnih stvareh govoriti moral — je njegove živce vznemirilo. Nekaj bridkega, naj si bode to dolgočasnost ali jeza, polastilo se je njegovega srca; on se je nad tem jezil, ali bol vender nij nehala.

Stopil je k oknu in gledal na vrt. Bil je to vrt, ki so ga še pradedje nasadili — na to stran Moskve nij več takšnih vrtov videti.

Široki platô necega holmca, na katerem je bil vrt, razdeljen je bil uže po naravi v štiri dele. Dve sto korakov pred hišo zavzimal je rožni vrt s svojimi s peskom posutimi poti in gredicami, posajenimi z raznimi drevesi in rožami. Na levi strani razprostiral se je od blevov do pota sadni vrt, na katerem je bilo mnogo sadnih dreves, a baš nasproti hiše nasajen je bil krasen lipov drevored, ki se je širil do velike ceste. Na desni strani videl se je vojni pot, a na obeh njegovih straneh nasajena so bila visoka drevesa; izza kupa bréz bliščela je streha velike vrtné hiše.

(Dalje prih.)

ljubila, da ostane do konca marcija pri tej kupnini. Denar za nakup pa naj se vzame iz ostankov loterijskega posojila, kateri iznašajo od leta 1880 še 7944 gld. 19 kr., od l. 1881 pa 24.123 gld. 32 kr., vkup tedaj 32.067 gld. 51 kr.

Mestni odborik Regali misli, naj bi se sklenilo, da se hiša kupi brez ozirov na to, ali se spolnijo vsi od poročevalca navedeni pogoji ali ne. Tu ne gre zato, da bi le g. Prdan ali drugi posamezniki skrbeli za brezplačno zemljo za cesto ali pa za novce, da se gradi ta cesta, katera bode vsem prebivalcem na korist. Za take stvari ima mesto skrbeti. Poročevalec dr. Suppan ugovarja, da ne bi bilo koristno za mesto, ako bi ne sprejelo prostovoljne ponudbe. Če mesto kupi hišo Urbasovo brez pogojev, potem ne dobi ne novcev ne zemlje za cesto zastoj, ampak še prav drago bi morala zemljo nakupiti. G. Regali potem svoj predlog umakne in sprejmo se predlogi finančnega odseka jednoglasno.

Dr. Suppan v imenu finančnega odseka naznani, da je kupil ou Fr. Marolta prostor za zidanje nove vojašnice za 7042 gld. G. Regali utemeljuje svoj predlog, naj bi se svetilnice na doljem konci sv. Petra ceste, kjer je strašna, skoro egiptovska tema, pomnožile za šest svetilnic, kar ne bode porzročilo mnogo stroškov, ker so svetilnice le z petrolejem osvitljene. Govornik pravi, da je to želja vseh prebivalcev na sv. Petra cesti na doljem konci. Predlog se izroči magistratnemu odseku v rešitev in potem se seja sklene.

Domače stvari.

— (Gospod deželni predsednik) A. Winkler se je včeraj v jutro z nočnim brzovlakom vrnil v Ljubljano.

— (Čitalnice ljubljanske) prva pustna veselica preteklo soboto izpala je jako sijajno, kajti privabila je obilico plesa željnih dam in gospodov, koji so se v jako živahnej zabavi vrteli do ranega jutra. Našteli smo pri četvorki 34 parov. Gospodje, kateri so v tej zadevi gotovo izvedenci, so nam zatrjevali, da prvi čitalnični ples uže dolgo nij bil obiskan tako mnogobrojno ter da je zabava bila nenavadno odlična. Mi ta faktum tem rajši zabeležimo, ker je čitalnica naravno središče vseh narodnjakov in ker iz srca želimo, da ta najstarejši narodni zavod vedno znatneje napreduje.

— (Roparsk napad.) Predsinočnjim je trojica na konci gorenje Šiške blizu nekdanje Teličarjeve hiše napala vinskega trgovca Šarca. Jeden je ustavil konje, a dva sta skozi kolea porinila močan drog in tako zavrla voz. Ker je napadeni kričal in je v hipu prišla pomoč, so napadniki, koji so hoteli g. Šarca baje zaklati, odbežali. Zlojcem so uže na sledu.

— (Gradič Rosenbüchl) pod Rožnikom, kupila je žena tukajšnjega usnjara in hišnega posestnika Sevnika za 13.000 gld.

— (Ponarejena bankovce) dobili so kakor smo poročali v 7. št. t. m., pri Janezu Japlji, po domače Mraku v Goricih pri Brezovici

— (V društvu Triglavu) se bodo pri zabavnem delu zborovanja društva odslej pobirali doneski za „Mir“. Pri včerajšnjem zborovanju nabrali so se 3 for., ki se takoj odpošljejo upravnistvu „Mira.“

— (Novi odbor tržaške čitalnice) je tako le sestavljen: g. dr. France Mandič, predsednik, Vikt. Dolenec njegov namestnik, J. Mubej, denarničar, Gjurjo Vučković, tajnik, Jan. Jesenko, M. Šorli, M. Pollich, Jan. Mankoč, Iv. Pekič odborniki. Iv. Bunec in Gr. Jereb namestnika.

— (Spremembe) pri prebivalstvu v Trstu leta 1881; Porodilo se je 4276 otrok, (2247 moškega, 2029 ženskega spola). Umrlo je 3907 ljudi, (2121 moškega, 1786 ženskega spola). Ženitev je bilo 946. Okolica nij tu vračunjena. — V Gorici se je porodilo 1881. leta 559 otrok; število mrlčev je 591 in zakonov se je sklenilo 118.

— (Telegrafski kabel) mej Trstom in Karfom je srečno položen. Predzadnjo sredo so ga morali blizu Vise zaradi hudega morja odrezati.

Spustili so v morje kotko ter ga pripeli njej na glavišče. Drugi dan pa so ga zopet zvezali in v soboto so bili uže na Karfu, od koder se pogovarjajo z uradniki, poslanimi v kabelski stolp pri Miramaru. Zdaj pomaga 450 delavcev podzemeljski kabel poleg ceste v tržaški glavni urad. Prihodnji teden bo vse izvršeno in potem se bodo poslanice mej Trstom in Karfom neposredno menjavale.

„Edinost“.

Razne vesti.

* (Pomiloščenje.) Vsled cesarske naredbe od 3. t. m. je bil v avstrijskih kaznilnicah 172 jetničarjem prebitek kazni prizanešen, in sicer: v Muravi 10, Pragi 13, Plznu 7, Karthausi 3, Gradiški 4, Kopru 11, Kamniku, na Dunaji 14, Gastnu 4, Subnu 10, Karlavi 20, Ljubljani 7, Lvovu 31, Višnici 10, Repiji 3, Dunajskem novem mestu 8 in Begunjah 4.

* (Francoski general.) V Parizu je umrl te dni najizvrstnejši častnik francoske armade divizijski general Bataille v 66. letu svoje starosti.

* (Previdnost pred mačkami.) V Froneimu našli so te dni stariši svoje 9 mesecev staro dete, koje so nekaj časa brez nadzorstva pustili, mrtvo in na licih skoro vse razpraskano. Prišli so ravno v trenutku, ko je maček dete udušil ter jo popihal. — Starišem naj bo ta dogodka v svarilo, otroke pred mačkami odstraniti in jih vestneje nadzorovati.

Narodno-gospodarske stvari.

Veselejše novice o svojej najožjej domovini Kranjskej še nijsem zvedel, nego li je ta, da je za omenjeno deželo ipak imenovan vsečak učitelj poljedelstva. To je orjašk korak k vsestranski koristi prezpuščene dežele, koji za zdaj najmanjši broj deželanov zapazuje in objektivno ocenjuje, kajti „ignoti nulla cupido.“ Protivni in indiferentni duhovi bodo sčasom tudi to inštitucijo pozdravljali in jo uvrstili mej starejše, kajti znano je, da so se navzlic vsem intrigam uobčajile in udomačile brezštevilne in neizmerno potrebne druge naprave, kojih bi zdanja napredna ljudska praksa nikakor ne mogla pogrešati.

„Novicam“ se nikakor ne more odrehati velikega uspeha v gmotnem pogledu mej slovenskim narodom, odkar so 1843. l. zagledale beli dan, pa noter do danes; toda smelo trdim, da bode gosp. Kramar kot učiteljski učitelj poljedelstva, kot nadzornik narodnih učilišč v poljedelske stroki itd. mej kranjskimi Slovenci v jednom desetletji več dosegel, nego li so „Novice“ vse štiri decenije, ako bode imel toliko daru govora in toliko ognjene moči v svojem predavanji, kolikor je ima odlični profesor g. Povše v Gorici. Bil sem tri leta slušatelj gosp. Povšeta, hojeval sem z njim tudi v kmetijske zbornice, kojim je po Goriškem često popularno predaval in vselej sem se prepričal, da je on z največjo spretnostjo svoje poslušalstvo vselej temeljito prepričal o dotičnem predmetu in mu vso dušo presunil za stvar. Moram istino reči, da je bil g. Povše meni najmileji izmej vseh profesorjev, kolikor koli sem jih kedaj imel. Ako bode torej g. Kramar toliko blagoslova imel v svojem predavanji, kolikor g. Povše, potem morem kranjskim Slovincem samo čestitati!

Kot tak bode g. Kramar več uspeha imel v svojej sicer težkej in vrlo obširnej zadači, nego li sto profesorjev matematike, latinščine, grščine itd. Posebno rapidno se bode potencirala njegova delavnost s tem, ker bode pripravljaj za prevažno misijo učiteljskičke kot svoje aposteljne, kajti oni bodo imeli v rokah realije, ki so pravo gradivo poljedelske obuci. V poljedelstvu naobraženo svečeništvo, potovalno predavanje v kmetijskih zbornicah itd. pa bode narodnega učitelja eminentno podpiralo v napredku racionalnega poljedelstva. In tako se bode „viribus unitis“ sto in stokrat več koristilo zapuščeni, toda za kulturo vrlo sposobnemu Slovincu, nego li s tistimi smešnimi „schulpfenigi“, ki se z mošnjičkom v roci baš zdaj ponujajo, kakor Juda-Iškarjotovi sreberniki, kajti vsak pameten kmet vé, da nij glavna stvar, ako se vol nemški po brazdi goni, ampak to, da se brazda pravilno obrne, kakor uče načela racionalnega poljedelstva.

Mej ostalim se veli, da bode imel g. Kramar nadzorovati šolske „sadjerejske“ vrte. Jaz mislim, da pojm „sadjerejsk“ vrt nij identičen s pojmom kmetijsko „poskuševališče“. „Sadjerejsk“ vrt znači samo mesto, kjer se neguje izključivo sadjarstvo, dočim bi „poljedelsko poskuševališče“ značilo vežbališče za splošno poljedelsko poučevanje. Naš kmet nij temeljito poučen v nobenej panogi poljedelstva (kmetijstva), zato bi trebalo, da se usposobi za vse moderne racionalne načine iz vseh

panog kmetijstva, ne pa, da bi vrlo dobro znal sam tresti izvrstna jabolka in otepati orjaške orehe.

Učiteljski bode kot učitelj poučaval v kmetijstvu samo to, kar bode sam znal in razumel, ali znal in razumel pak bode na učiteljski samo onu kmetijstveno predavanje, ako bode isto konkretno — praktično. Konkretno ter praktično pa bode kmetijstveno predavanje samo onda, ako bode gosp. Kramarju predmeti, o kojih bode govoril, na razpolaganje, drugače nij spomenka o „praktičnej demonstraciji.“ Brez učiteljskega kmetijstvenega poskuševališča torej absolutno ne bi bilo mogoče uspešno poljedelsko predavanje. In ako tudi bode na razpolaganje učiteljsku dobro poskuševališče, potem še ipak bode manjkalo učil za — živinarstvo in v Ljubljani tudi za vinarstvo. Kako li doskočiti temu nedostatku?

Najlažje bi se dalo vsaj deloma nadomestiti manjkajoče posestvo popolnega gospodarskega zavoda s tem, da bi g. Kramar svoje slušatelje o najprimernejšem času osobno odvel za nekoliko dni na bližnje posestvo kojega popolnega gospodarskega zavoda, na pr. v hrvatske Križevce, ki niso na kraji sveta, in katero nepretrgano veže železnica z Ljubljano. Razen tega pa bi se od šarmantne južne železnice za takšen kontingent in za tako plemenito svrhu gotovo dobila polakšica za 1/2 voznine. Za takov izlet naj bi se votirala nekovna svota ali v dežel. proračunu, ali pa bi naj se potrkalo pri vis. ministerstvu kmetijstva. To bi ne bili zavrženi troški in vrlo potrebni bi bili, ker je gola pedagogična istina, da „ignoti nulla cupido“!

B. Pernišek.

Meteorologično poročilo.

A. V Ljubljani:

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
13. januarja	Ob 7. uri zjutraj	749.37 mm.	— 1.0° C	slaboten izhod	oblačno	0.00 mm.
	ob 2. uri popoldne	750.41 mm.	+ 2.8° C	slabotna burja	oblačno	
	ob 9. uri zvečer	752.31 mm.	— 1.6° C	slaboten izhod	deloma oblačno	
14. januarja	ob 7. uri zjutraj	754.00 mm.	— 4.8° C	slaboten izhod	jasno	0.00 mm.
	ob 2. uri popoldne	754.28 mm.	+ 0.6° C	slabotna burja	jasno	
	ob 9. uri zvečer	756.24 mm.	— 4.0° C	slaboten izhod	jasno	
15. januarja	ob 7. uri zjutraj	757.55 mm.	— 8.8° C	brezvetrije	megleno	0.00 mm.
	ob 2. uri popoldne	757.52 mm.	— 1.4° C	slabotna burja	jasno	
	ob 9. uri zvečer	758.37 mm.	— 4.6° C	slaboten izhod	jasno	

Dne 13. januarja: Večidel oblačno, malo solnca, zvečer deloma jasno; srednja temperatura + 0.1° C, za 2.7° C nad normalom.

Dne 14. januarja: Slabotna zarja, čez dan brez oblaka, na večer se planine žare; srednja temperatura — 2.7° C, za 0.2° C pod normalom.

Dne 15. januarja: Zjutraj megla, čez dan popolnoma jasno; srednja temperatura — 4.9° C, za 2.5° C pod normalom.

Tako visoko stanje barometra se do zdaj v Ljubljani še nikoli nij opazilo. Od leta 1855 sem je stal barometer le blizu tako visoko še: dne 10. januarja l. 1859 756.68° C, dne 23. decembra l. 1879 756.00° C in 755.1° C. — Sploh se pa iz tega razvidi, da v decembru in januarju stoji barometer najvišje.

B. V Avstriji sploh:

Zračni pritisk se povsod močno dviga; stanje barometrovo je povsod v Avstriji izredno visoko; pritisk je povsod precej enakomerno razdeljen. Vetrovi so postali nekoliko močnejši, severni in izhodni vetrovi prevladujejo nad zahodnimi in južnimi pretečenimi dnevi. Nebo je večidel jasno; zrak skoro prav nič vlažen. Le na Gališkem in Solnograškem je palo nekoliko snega. Temperatura pada precej močno in je bila zadnje dni večidel podnormalna. Razloček mej maksimum in minimum znaša 13° C. Morje večidel mirno.

Loterijske srečke 14. januarja.

Na Dunaji: 72, 68, 44, 48, 38.
V Gradci: 30, 78, 86, 54, 26.

Dunajska borza

dne 16. januarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni državni dolg v bankovcih . . .	75 gld. 95	kr.
Enotni državni dolg v srebru . . .	77	20
Zlata renta . . .	93	40
1860 državno posojilo . . .	132	25
Akcije narodne banke . . .	834	—
Kreditne akcije . . .	317	50
London . . .	119	30
Srebro . . .	—	—
Napol. . .	9	45 1/2
C. kr. cekini . . .	5	59
Državne marke . . .	58	30

Izdatelj in odgovorni urednik Makso Armič.

Po soglasnih sodbah mnogih medicinskih strokovnih listov in mnogih praktičnih zdravnikov izkazale so se jako dobro od lekarja Rih. Brandta izdelane švicarske kugljice kot najboljšo zdravilo pri slabem prebavljanju in iz tega izvirajočih boleznih, kakor: zaprtji, napihnjenji, neapetitnosti, glavobolu, navalu krvi, srčnih napakah, pri bolezni na jetrih in žolči, hemeroidih, pri pomanjkanju krvi (bledici) itd.; dalje imajo te kugljice pred drugimi enakimi sredstvi to prednost, da lahko vplivajo, ne omamijo bolnih organov, temveč jih jačijo in so popolnem neškodljive. Ker je cena jako nizka, omisi si lahko tudi nepremožen to istino izvrstno sredstvo. Prave švicarske kugljice so v kositrenih škatljicah, po 50 kugljic za 70 kr., in v malih škatljicah, po 15 kugljic za 25 kr. z etiketo belega švicarskega križa hranjene in se dobijo v skoro vsi lekarnah, na Kranjskem pri lekarju Mayrju v Ljubljani, kjer se dobijo tudi obširni prospekti z zdravniškimi navodili vred zastoj. (741—1)

Tužnega srca dajejo podpisani vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je njih preljubljeni soprog, oziroma oče in brat, gospod

Ivan Marenčič,

trгоvec, posestnik in mestni svetovalec,

sinoči 15. januarja t. l. ob 1/11. uri na večer v 64. letu svoje starosti, po dolgej bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Sprevod ranjkega bode vtorek 17. t. m. ob 4. uri popoldne na tukajšnje pokopališče.

Sv. maše se bodo brale v tukajšnji farnej cerkvi.

Nepozabljeni ranjki bodi priporočen vsem v blag spomin in molitev.

V Kranji, dne 15. januarja 1882.

Marija Marenčič,
soproga.

Ivan, Rajko,
sinova.

Albina,
hči.

Marija Marenčič, Franja Marenčič,
sestri. (26)

Št. 184.

(24—1)

Razglas.

Dne 30. januarja 1882 od 9. ure zjutraj do popoldne se bode od podpisanega glavarstva na javnej dražbi v Vodicah v gozdu Gušče 400 bukovih lepih debelih dreves prodalo.

Cena je ustanovljena po 12 kr. za vsak kučni čevelj in oddalo se bode taistemu, kateri bode največ ponujal. Opomni se, da vas Vodic leži pri deželnej cesti, po kateri je vožnja z najtežjim vozom lahko mogoča.

Natančnejši pogoji se zvedo pri podpisnem.

Občinsko glavarstvo v Materiji,

dne 15. januarja 1882.

Občinski glavar: Kastelic.

Tajci:

12. januarja:
Pri Sloni: Lamboreto iz Trsta.
Nagelschmidt z Dunaja. — Pfandflecker iz Hamersvilla.
Pri Malici: Frankl z Dunaja.
Eppich iz Kočevja. — Bohatsch z Dunaja.
— Albrecht iz Maribora. — Purgar iz Gradca. — pl. Chizzola iz Bocna. — Dolenc iz Celovca.

Umrli so v Ljubljani:

13. januarja: Ana Boucha, čevljarjeva vdova, 81 let, v Gradišču št. 11, za starostjo. — Marija Haiman, polkovniškega krojca hči, 1 ura, in Jožeta Halman, 1 dan za slabostjo pluć.
14. januarja: Pavlina Doyč, čevljarjeva sestra, 15 dni, Karlovska cesta št. 6, za božjastjo. — Josip Vidler, čevljarjev sin, 13 mesecev, Stari trg št. 11.

Št. 103.

(17—3)

Razglas.

Pobiranje pasjega davka za leto 1882 se je s 1. januarjem t. l. pričelo in sicer za vsacega psa v okrožji mesta Ljubljane, izimši samo tiste pse, ki so za varstvo samotnih posestev neobhodno potrebni.

Lastniki psov naj si najdalje do 20. februarja t. l. preskrbe marke, za katere plačajo pri mestnej blagajnici takso 4 gld. (štirih goldinarjev).

Z ozirom na § 14 izvrševalnih pravil za pobiranje pasjega davka se vsi lastniki psop opominajo, da v pravem času takso vplačajo, ker od dne 20. februarja t. l. naprej bodo vsi psi, kateri se na ulicah nabirajo in nimaajo za letos veljavne marke, takoj od konjača polovljeni.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 1. januarja 1882.

Župan: Laschan.

Marelčna sadlina (marmelada)

po 50 kr. kilogram,

se dobi pri **Franu Šumi-ji**, Kongresni trg št. 13 v Ljubljani, če se vzame najmenj 5 kilogramov vkup. Po tej ceni je tudi **malinčna** in **grozdlična (ribezeljeva)** sadlina. (2—1)

V najem

za več let se dá v sredi trga, v najlepši legi za **vsako obrtnijo** pripravna hiša, živinski hlevi, hranišče (magazin) in kozolec. Poleg lepi prostor, velik obzidan vrt in konec tega 6 njiv.

Pričetek najema o sv. Juriji 1882. leta. **Jako ugodni pogoji** se izvedo do 15. februarja t. l. pri lastniku

Josipu Blažonu
v Planini.

(14—3)

V Ameriko!

Potovanje od **Antwerpna** velja **gld. 48** s prav dobro hrano vred. Do **Antwerpna** **gld. 31**, torej vkup za **jedno osebo gld. 79 a. v.** Ta pot je za **535 milj** krajša, kakor čez Hamburg ali Bremen. Natančnejša poročila o vožnji daje

(679—4)

A. REIF,

speditör, Dunaj, 1., Pestalozzigasse 1.

EPILEPSIJO

(božjast) **ozdravi indijski zeliški sok**, ki se kot posebnost, da kot jedino sredstvo z najboljšim vspehom rabi zoper božjast. (218—21)

Božjastni se hitro in srečno ozdravi, ako štirikrat ali petkrat na dan tega soka po 15 kapljic na sladkorji zavžije. Celo najstarejša in najzlobnejša bolezen se ublaži in naposled popolnem odpravi.

Dobiva se **flacon** po 20 kr. v skoraj vseh lekarnah Avstro-Ogerske, a v **Ljubljani** ima ta sok lekarnar **g. Julij pl. Trnkoczy**, v **Jičinu** pa prirejevatelj **Rudolf Stahl**, emer. lekarnar.

S pošto se menj kot 2 flacona ne pošilja.

V nobenej bolnične in otročej izbi

naj bi ne manjkalo

Bittnerjev „koniferni sprit“,

kateri je destilacijski produkt iz mladih smrekovih iglic in katerih vplivne sestavne dele v kemično čisto koncentriranem stanju ohrani. Razpršen daje zraku v sobi prijeten, oživljajoč, dober gozdni duh in impregnira ga z eterično oljnatimi in balzamično smolnatimi snovmi, ki gredo po tem načinu naravnost v dihalne organe in tako priznajo jim zdravilno moč kažejo. Raba „konifernega sprita“ se priporoča pri: kašlju, pokašljevanju, prsnihi bolečinah, bronhijalnem kataru, pri prsnej slabosti, astmi, emphysemu, bljevanju krvi, tuberkulozi, kroničnej hripavosti, pri kataru goltanca in pri živčnih bolečinah.

Močno ozonirujoči „koniferni sprit“ naj se rabi v vseh bolničnih sobah, ker se s tem zrak vedno čisti in zdrav ohrani, osobito pa pri typhusu, dipteritisi, malariji, polnih boleznih, kakor pri kozah, škrlatici in pri vseh epidemično nastopajočih boleznih. Če se vmane ali obveže, daje koniferni sprit izvrstno oživljajoče, bolečino zmanjšajoče sredstvo pri revmatizmu, trganji po udih, živčnih boleznih, zobnih bolečinah.

Podoba steklenice Bittnerjevega „konifernega sprita“ s patent. razprševalnim aparatom.

Dobi se **Bittnerjev „koniferni sprit“** jedino le pri

Jul. Bittnerju, lekarju v Rihnovu (Reichenau), Dolenje Avstrijsko, in v doli navedenih zalogah. Cena steklenice konifernega sprita je 80 kr., 6 steklenicam 4 gld., patent. razprševalnemu aparatu gld. 1.80.

Zaloga v Ljubljani: **J. pl. Trnkoczy**, lekar.

Le pravo
N.-Oe. vlito.

z varstveno znamko. Patent. razprševalni aparat ima firmo: **Bittner, Reichenau**, (603—3)

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.